

معرفی کتاب

تاریخ هرودیان

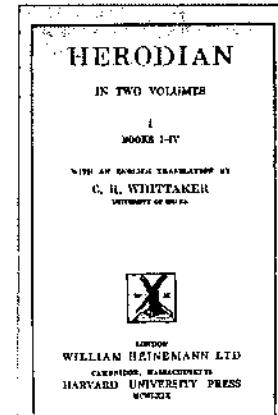
دکتر نادر میرسعیدی

مندرجات کتاب دوم به طور خلاصه عبارت است از: معرفی پرتبناکس به عنوان امپراتور توسط قاتلان کومودوس؛ بیعت مردم و سربازان با او و تأیید او از سوی سنا؛ صدور فرامینی از سوی پرتبناکس به سربازان مبنی بر خودداری از خشونت نسبت به مردم؛ اصلاحات پرتبناکس شامل واگذاری زمین‌های غیر زراعتی به کسانی که آنها را آباد کنند، انتقال اموال امپراتور به خزانه عمومی، حذف تعرفه‌های گمرکی؛ شورش سربازان به سبب این که دستشان از غارت کوتاه شده بود بر ضد پرتبناکس و قتل پرتبناکس به دست آنها؛ به معرض فروش گذاردن منصب امپراتوری از سوی سربازان، خرد منصب امپراتوری توسط یولیانوس و وعده آزاد گذاشتن دست سربازان از سوی او؛ مخالف شدن سربازان با یولیانوس به سبب نبرداختن پول کافی به آنها؛ دعوت مردم رم از نیگر والی رمی سوریه برای در دست گرفتن منصب امپراتوری؛ امپراتور خوانده شدن نیگر از سوی سپاهیان رم در سوریه؛ لشکرکشی سپهیانوس سوروس، فرمانده سپاه رم در پاپونیا به رم؛ امپراتور خوانده شدن سوروس از سوی سنا و قتل یولیانوس به فرمان سنا؛ اعطای امتیازاتی از سوی سوروس به آلبینوس، والی رمی بریتانیا برای آسودگی از خطر او؛ لشکرکشی سوروس به قصد نیگر.^۱

خلاصه مندرجات کتاب سوم نیز به قرار زیر است: در خواست اتحاد نیگر از شاه اشکانی [پلاش چهارم] و شاهان ارمنستان و هاترا برای مقابله با سوروس؛ امتناع شاه ارمنستان از اتحاد و قبول اتحاد از سوی شاه اشکانی که به ولایان خود دستور بسیج نیرو داد، و شاه هاترا که نیروی از تیراندازان را به کمک فرستاد؛ تسخیر شهر بیزانسیوم توسط نیگر؛ پیروزی سوروس بر قوای نیگر در سیزیکوس به علت خیانت آپیلیانوس سردار نیگر؛ جباری شهر نیکومدیا از سوروس و جباری شهر نیکتا از نیگر، جنگ بین دو شهر و پیروزی نیکومدیا؛ تهاجم اسپهانوس به آلبینوس و کاپادوکیه؛ شورش شهرهای لاندیشا و سوروس به آلبینوس و به جانبداری از سوروس و سرکوب و غارت و کشتار صور بر ضد نیگر و به آتش کشیده شدن صور توسط قوای نیگر؛ جنگ اهالی دو شهر و به آتش کشیده شدن سوروس و قبور از دادن نیگر در ساحل خلیج ایوسوس، شکست نیگر و فرار او به انشاکیه، دستگیری او و توسط سواره نظام سوروس و اعدام او؛ دعوت جمعی از رمی‌ها از آلبینوس والی رمی بریتانیا برای قبول منصب امپراتوری؛ دستگیری افراد اعزامی از سوی سوروس برای قتل آلبینوس؛ تسخیر و ویران کردن شهر بیزانسیوم توسط قوای سوروس؛ لشکرکشی سوروس به قصد آلبینوس؛ جنگ میان سوروس و قوای آلبینوس در بیرون شهر لوگدونوم در گل، پیروزی سوروس، ویران شدن لوگدونوم توسط قوای سوروس و دستگیری و اعدام آلبینوس؛ اعدام باران آلبینوس در رم به فرمان سوروس؛ لشکرکشی سوروس به شرق؛ اطاعت شاه ارمنستان از سوروس؛ لشکرکشی سوروس به هاترا و اعدام شماری تیرانداز از سوی ایگار، شاه اوسروته به باری سوروس؛ محاصره شهر هاترا توسط سوروس، دفاع سخت اهالی هاترا و عقب‌نشینی سوروس؛ تسخیر تیسفون، غارت شهر، اسیر کردن زنان و کودکان و تصرف خزانه و

۰ هرودیان

۰ ترجمه از یونانی به انگلیسی: سی. آر. ویتکر
۰ ناشر: کتابخانه اثار یونانی و رومی لوب، لندن، ج. ۱، ۱۹۶۹، ج. ۲، ۱۹۷۰.
Herodian, trans. C.R. Whittaker, London, the Loeb Classical Library, Vol. I: ۱۹۶۹; vol. II: ۱۹۷۰.

هرودیان در حدود سال ۱۷۸ میلادی در اسکندریه به دنیا آمد و در حدود سال ۲۵۰ میلادی در رم در گذشت. تاریخ هرودیان به زبان یونانی نوشته شده و شامل هشت کتاب است. مندرجات تاریخ هرودیان عبارت است از مطالب مختصری در مورد دوران حکومت امپراتور رم مارکوس اوریوس (سال ۱۶۱ - ۱۸۰ میلادی) مطالب مفصلی درباره تاریخ رم از سال ۱۸۰ تا سال ۲۲۸ میلادی. در خلال مندرجات تاریخ هرودیان مطالبی در ارتباط با تاریخ ایران اواخر دوران اشکانی و اوایل عصر ساسانی، همچنین نکاتی گذرا در مورد ایران قبل از اشکانیان و نیز اوایل حصر اشکانی ذکر شده است که بعضاً در هیچ منع دیگر وجود ندارد. ترجمه انگلیسی این اثر، تحت عنوان «هرودیان» و در دو جلد انتشار یافته است. در ابتدای جلد اول، پیش‌گفتار مترجم و سپس مقدمه ناشر آمده که در آن مطالبی در مورد زندگی هرودیان و بررسی اثر او ذکر گردیده است و در ادامه جلد اول، مطالب تاریخ هرودیان از کتاب اول تا چهارم ذکر شده است. جلد دوم، تاریخ هرودیان شامل کتاب پنجم تا کتاب هشتم است که در اینجا خلاصه مطالب آنها ذکر می‌شود:

مندرجات کتاب اول به طور خلاصه عبارت است از: سجایای اخلاقی و برخی اقدامات امپراتور مارکوس اوریوس و مرگ او؛ جلوس امپراتور کومودوس پسر او؛ سرکوب برخی از اقوام ساکن ساحل رود دانوب توسط ارتش رم و بستن پیمان اتحاد با برخی اقوام دیگر با دادن بول؛ خنثی شدن توطئه قتل کومودوس از سوی خواهر او لویلا و جمعی از سناورها و اعدام توطئه گران؛ افسایی توطئه کودتا پرنیوس، فرمانده گارد محافظ امپراتور و قتل پرنیوس و پسران او به دستور کومودوس؛ یاغی‌گری ماترینوس و همدستان او که به غارت روستاها و شهرها می‌پرداختند، زندانیان را آزاد می‌کردند و به خود ملحق می‌ساختند و سراسر قلمرو سلطها و اسپاهی را مورد تاخت و تاز قرار می‌دادند؛ اعدام سپاهی از سوی کومودوس به دفع یاغیان و فرار یاغیان؛ فاش شدن توطئه قتل کومودوس به دست ماترینوس و بیارانش، دستگیری آنها و اعدام ماترینوس و مجازات یاغیان؛ شیوع طاعون در ایتالیا؛ بروز قحطی در رم به علت جلوگیری از توزیع غلات توسط کلانتر، فرمانده گارد محافظ امپراتور و در نتیجه شورش مردم رم و درگیری آنها با سواره نظام؛ دستگیری و اعدام کلانتر و پسران و باران او به دستور کومودوس و آرام شدن شورش؛ وقوع زلزله و آتش سوزی در رم؛ شکارها و مبارزات گلادیاتوری کومودوس؛ تصمیم کومودوس به قتل مشوقه‌اش مارسیا و جمعی از اشراف رم و پشتوانی آنها که کومودوس را به قتل رسانند.^۲ در کتاب اول ذکر شده است که کومودوس بهترین تیراندازان باری را به عنوان معلم تیراندازی در اختیار داشت ولی از همه آنها ماهر بود.

تاریخ هرودیان به زبان یونانی نوشته شده و شامل هشت کتاب است. مندرجات آن عبارت است از مطالب مختصری در مورد دوران حکومت امپراتور روم، مارکووس اورلیوس (۱۶۰ - ۱۸۰ م) مطالب مختصری درباره تاریخ رم او سال ۲۳۸ میلادی

در خلال مندرجات تاریخ هرودیان مطالبی در ارتباط با تاریخ ایران او اخر دوران اشکانی و اوایل عصر ساسانی، همچنین نکاتی گذرا در مورد ایران قبل از اشکانیان و نیز اوایل عصر اشکانی ذکر شده است که بعضها در هیچ منبع دیگری وجود ندارد.

۴ در کتاب اول ذکر شده است که کومودوس بهترین تیراندازان پارتی را به عنوان معلم تیراندازی در اختیار داشت ولی از همه آنها ماهرتر بود

۴ هرودیان در خلال جنگ میان مارکوینوس و اردوان اشکانی، نکاتی را پیرامون عادات جنگی ایرانیان عهد اشکانی ذکر نموده است

در کتاب پنجم نیز مطالب زیر آمده است: امپراتور خوانده شدن مارکوینوس از سوی سنا؛ شورش سربازان رمی پادگان شهر امسا در فنیقیه بر ضد مارکوینوس و امپراتور خوانده شدن باسیانوس، کاهن معبد الگابالوس، خدای فنیقیانی و از خویشاوندان کاراکالا از سوی سربازان که او را آنتونینوس خواندند؛ پیروزی آنتونینوس بر قوای اعزامی مارکوینوس؛ جنگ آنتونینوس با مارکوینوس، پیوستن عدهای از سربازان مارکوینوس به آنتونینوس و فرار مارکوینوس؛ دستگیری مارکوینوس در شهر خالسلدون و قتل او و پسرش؛ امپراتور خوانده شدن آنتونینوس از سوی همه سپاه؛ ساختن معبدی در رم برای خدای الگابالوس توسط آنتونینوس؛ قتل عدهای از رجال رم توسط آنتونینوس به علت آن که شیوه شرقی زندگی او را استهزا کرده بودند؛ ازدواج آنتونینوس با یکی از کاهنهای الهه وستا؛ برگزاری مراسم ازدواج خدای الگابالوس والهه اورانیا توسط آنتونینوس و فرمان او به مردم رم برای برگزاری جشن به این مناسبت؛ برگزاری انواع تفریحات برای مردم رم توسط آنتونینوس برای یافتن مقبولیت عمومی؛ اقدام آنتونینوس به پذیرفتن خویشاوند خود، کساندرا، به فرزند خواندگی و سهیم کردن او در حکومت بنا به خواست مسا، صادر بزرگ خود؛ گماردن هنرپیشگان و رقصان به امور حکومتی توسط آنتونینوس؛ قتل آنتونینوس و مادرش به دست سربازان؛ بیعت سربازان با کساندرا به امپراتوری.

در کتاب پنجم ذکر شده است که لباس آنتونینوس شبیه لباس مادها بود. مندرجات کتاب ششم به طور خلاصه عبارت است از: تینین شانزده سناخور به عنوان مشاوران امپراتور؛ بازگرداندن مجسمه‌های خدایان به محل‌های خود؛ عزل کارگزاران نالایق و سپردن امور حقوقی، اداری و نظامی به افراد شایسته به فرمان کساندرا؛ اعمال قدرت مامائی، مادر کساندرا و تسلیم کساندرا در مقابل او؛ پیروزی اورشی، شاه پارس بر اشکانیان، تصرف قلمرو آنها و قتل شاه اردوان توسط او؛ سلطه اردشیر بر سرزمین‌های مجاور و تهاجم او به بین‌النهرین؛ ادعای اردشیر مبنی بر حق ارثی او بر اسیای صغیر و قصد او به تصرف آنجا؛ ارسال نامه‌ای از سوی کساندرا به اردشیر مبنی بر خودداری او از جنگ با رم و یادآوری پیروزی‌های رمی‌ها بر ایران؛ بی‌اعتنای اردشیر به نامه کساندرا، تهاجم مجدد او به بین‌النهرین و محاصره پادگان رمی توسط او؛ عزیمت کساندرا از رم به انتاکیه برای مقابله با اردشیر؛ اعزام فرستادگانی از سوی کساندرا به نزد اردشیر برای مذاکرة صلح؛ رد پیشنهاد کساندرا از سوی اردشیر و اعزام چهار صد فرستاده از سوی اردشیر به نزد کساندرا با این پیغام که به ستوار اردشیر، رمی‌ها باید سوریه و اسیای صغیر را ترک کنند و بگذارند که حاکمیت ایران تا یونیه و کاریه و سواحل دریای اژه و دریای سیاه گسترش باید؛ دستگیری فرستادگان اردشیر و سپس آزاد شدن آنها به فرمان کساندرا؛ شورش عدهای از سربازان مصری و سوری کساندرا برای تغییر او؛ سرکوب شورش توسط کساندرا؛ تهاجم سپاهی از رمی‌ها به ماد و ویران کردن و سوزاندن و غارت

جوهارات شاه توسط قوای سوروس و فرار اردوان (هرودیان اشتباه کرده است. شاه اشکانی در این زمان بلاش چهارم بوده است)؛ بازگشت سوروس به رم؛ فاش شدن توطئه قتل سوروس و پرسش آنتونینوس توسط پلوتیانوس، فرمانده گارد محافظ امپراتوری و قتل پلوتیانوس؛ شورش اهالی بریتانیا بر ضد رم و لشکرکشی سوروس و پرانش به قصد سرکوب آنها؛ رد درخواست صلح بریتانیایی‌ها از سوی سوروس و کسب چند پیروزی بر بریتانیایی‌ها توسط رمی‌ها؛ مرگ سوروس و بازگشت پرانش به رم.)

فهرست مندرجات کتاب چهارم به طور خلاصه عبارت است از: تدفین سوروس؛ حکومت مشترک آنتونینوس و گنا، پسران سوروس که توأم بارقاوت بر سر قدرت بود؛ قتل گنا به دست آنتونینوس که نام دیگر کاراکالا بود؛ کشتار خانواده دوستان و خادمن گنا و سنتورهای طرفدار او به دست کاراکالا؛ کشتار عدهای از اشراف و درباریان، زنده به گور کردن کاهنهای باکره الهه وستا به اتهام عدم حفظ عفت، و قتل عام تماشگران در یک میدان مساقیه اراده‌ران به دستور کاراکالا؛ قتل عام جوانان اسکندریه به فرمان کاراکالا از دختر اردوان، شاه اشکانی استهزا قرار داده بودند؛ خواستگاری کاراکالا از دختر اردوان، شاه اشکانی و پیشنهاد اتحاد دو کشور رم و ایران از سوی کاراکالا، پاسخ رد اردوان، اصرار کاراکالا و سر انجام قبول پیشنهاد کاراکالا توسط اردوان؛ ورود کاراکالا به قلمرو ایران؛ برگزاری جشن توسط ایرانیان، استقبال اروان از کاراکالا، حمله مسلحه سربازان کاراکالا به فرمان او به اردوان و ایرانیان بی‌سلاح حاضر در جشن، فرار اردوان، قتل عامل ایرانیان حاضر توسط رمی‌ها، بازگشت کاراکالا با گناهم و اسرا و ویران شدن وغارت روسنها و شهرهای ایران توسط سربازان کاراکالا؛ قتل کاراکالا در نزدیکی شهر کاره توسط مارتیالیس، به ماموریت از سوی مارکوینوس، از سرداران کاراکالا و قتل مارتیالیس به دست محافظان کاراکالا؛ خودکشی جولیا، مادر کاراکالا در انطاکیه از اندوه مرگ فرزند؛ پیشوی اردوان با سپاهی بزرگ به قصد گرفتن انتقام از رمی‌ها؛ انتخاب مارکوینوس به امپراتوری توسط سربازان، جنگ میان ایرانیان و رمی‌ها به مدت سه روز و بعد جاذشدن دو سپاه از هم؛ پیشنهاد مارکوینوس به اردوان مبنی بر تحويل دادن اسرای ایرانی و اموال غارت شده و بستن پیمان صلح؛ پذیرش پیشنهاد مارکوینوس از سوی اردوان و تحويل داده شدن اسرا و اموال ایرانیان و انعقاد پیمان صلح؛ بازگشت مارکوینوس و سپاهش به انطاکیه.

هرودیان در خلال جنگ فوق نکاتی را پیرامون عادات جنگی ایرانیان عهد اشکانی ذکر نموده است به این ترتیب: ایرانیان مادام که بر اسب یا شتر سوارند، شجاعانه می‌جنگند، اما اگر پیاده شوند یا بیفتدند، به آسانی اسیر می‌شوند زیرا تاب مقاومت در جنگ نزدیک راندارند و به علاوه چین‌های گشاد لباس آنها که دور پاهاشان اویخته است، مانع آنها از فرار یا تعقیب می‌شود. ایرانیان معمولاً همیشه از جنگ سخت به سرعت خسته می‌شوند و در معرض شکست قرار می‌گیرند، مگر این که در این‌تای رویارویی به

در کتاب ششم نکاتی در مورد امور نظامی ایران در اوایل عصر ساسانی نقل گردیده است: ایرانیان نه سپاهی اجیر مانند رمی‌ها دارند و نه پادگان‌های ثابت دائمی با سپاهیانی تعليم دیده با فنون نظامی به جای آن بسیجی عمومی از همه مردان و گاه همچنین زنان به فرمان شاه صورت می‌گیرد. در پایان جنگ، هر کس با گرفتن سهم خود از غنیمت به خانه‌اش بر می‌گردد

توسط ماکسیمینوس؛ قتل عده‌ای از مردم توسط سربازان حین دفاع مردم از معابد؛ شورش اهالی کارتاژ ب ضد ماکسیمینوس و انتخاب گوردیان والی رمی کارتاژ از سوی آنها به امپراتوری؛ قتل ویاتیانوس فرمانده قوای رم به دست افراد اعزامی از سوی گوردیان؛ شورش اهالی رم ب ضد ماکسیمینوس، امپراتور خوانده شدن گوردیان از سوی سناتور پیروان ماکسیمینوس توسط مردم؛ شورش برخی ایالات بر ضد ماکسیمینوس؛ لشکرکشی ماکسیمینوس به قصد سرکوب شورش رم؛ سرکوب و کشتار شورشیان کارتاژ توسط قوای رم و خودکشی گوردیان؛ انتخاب ماکسیمینوس و بالبینوس به طور مشترک به امپراتوری توسط سناء، اعتراض مردم رم به این انتخاب و خواست آنها مبنی بر انتخاب امپراتوری از خاندان گوردیان؛ سزار خواندن گوردیان نوه گوردیان از سوی سناء؛ حمله مردم به سربازان مستقر در رم و کشتار مردم به دست سربازان و به آتش کشیده شدن شهر توسط سربازان.^{۱۹}

مندرجات کتاب هشتم به طور خلاصه عبارت است از: مقاومت اهالی شهر آکوئیلیا در ایتالیا در برابر قوای ماکسیمینوس؛ رد پیشنهاد صلح ماکسیمینوس از سوی اهالی آکوئیلیا؛ محاصره آکوئیلیا توسط ماکسیمینوس و تهاجم قوای او به شهر؛ دفع تهاجم ماکسیمینوس توسط اهالی آکوئیلیا؛ قتل ماکسیمینوس و پسرش و مشاوران او به دست عده‌ای از سربازان رمی؛ درخواست صلح سربازان ماکسیمینوس از اهالی آکوئیلیا و فروش آنوفه توسط اهالی به سربازان؛ پیوستن شماری از ژرمنها به امپراتور ماکسیمینوس در شهر روانا؛ جشن گرفتن اهالی شهر رم به سبب قتل ماکسیمینوس؛ بیعت نایندگان شهرهای ایتالیا و سربازان رمی حاضر در آکوئیلیا با ماکسیمینوس؛ حکومت مشترک ماکسیمینوس و بالبینوس بر رم و جنگ قدرت میان آنها؛ شورش سربازان بر ضد دو امپراتور و دستگیری آن دو توسط سربازان که آن دو را مثله گردند و کشته‌اند؛ انتخاب گوردیان به امپراتوری توسط سربازان.^{۲۰}

پی‌نوشت‌ها:

1. Herodian, Vol.I, trans. C.R. Whittaker, London, The Loeb Classical Library, ۱۹۶۹, pp. ۲-۱۲۲.
2. Ibid., p. ۹۹.
3. Ibid., pp. ۲۷۷-۲۴۶.
4. Ibid., pp. ۲۵۳-۲۶۹.
5. Ibid., pp. ۳۷۳-۴۶۷.
6. Ibid., p. ۴۶۲.
7. Ibid., p. ۴۶۵.
8. Ibid., Vol.II, printed ۱۹۷۰, pp. ۲-۷۵.
9. Ibid., p. ۴۱.
10. Ibid., pp. ۷۹-۱۴۵.
11. Ibid., p. ۹۱.
12. Ibid., pp. ۹۵-۹۷.
13. Ibid., p. ۱۱۱.
14. Ibid., pp. ۱۴۹-۲۴۷.
15. Ibid., pp. ۲۵۱-۳۱۱.

سکونت گاه‌های متعدد؛ تهاجم سپاهی دیگر از رمی‌ها به شرق ایران؛ حمله ارتشیر به سپاه دوم رمی‌ها و پیروزی او بر آنها؛ بازگشت سپاه رمی مهاجم به ماد به فرمان الکساندر و مرگ اکثر آنها در راه به علت سختی راه و بدی هوا؛ مرخص شدن قوای ایران به فرمان ارتشیر؛ حمله ژرمن‌ها به قلمرو رم با عبور از رودهای راین و دانوب؛ لشکرکشی الکساندر به قصد ژرمن‌ها؛ حضور عده‌ای از سربازان امپراتوری و فاریان پارتی در سپاه الکساندر؛ شورش عده‌ای از سربازان رم ب ضد الکساندر و اقدام آنها در امپراتور خواندن ماکسیمینوس؛ سردار رمی؛ پیوستن سربازان پیرامون الکساندر به شورشیان؛ قتل الکساندر و مادرش و دوستانش به فرمان ماکسیمینوس.^{۲۱}

در کتاب ششم نیز مطالبی در مورد تاریخ ایران در دوران قبل از اشکانیان ذکر شده است که در زیر به آنها اشاره می‌شود: ارتشیر اظهار نمود که از زمان فرماتروایی کورش که پادشاهی را از مادها به پارس‌ها انتقال داد تا داریوش، آخرین شاهان پارس که اسکندر مقدونی پادشاهی او را ویران کرد، سراسر کشور تا یونیه و کاریه تحت حکومت والیان پارس بود.^{۲۲}

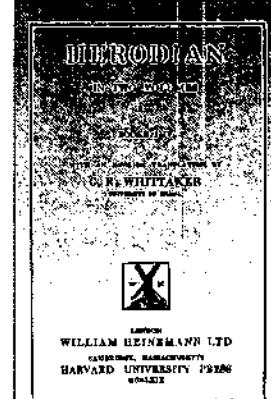
در کتاب ششم همچنین در ارتباط با تاریخ ایران پس از عصر هخامنشی مطالبی به این ترتیب ذکر شده است: پس از تصرف پادشاهی داریوش توسط اسکندر مقدونی، ملل شرق و آسیا تحت حکومت مقدونیان و جانشینان اسکندر قرار گرفتند. اما هنگامی که آنها با یکدیگر به جنگ پرداختند و مقدونیان به واسطه جنگ‌های دائمی از رمق افتادند، اوشک پارسی نخستین فرد غیر یونانی بود که مردم را در آن کشورها به شورش بر ضد مقدونیه برانگیخت. اوشک به عنوان شاه پارت‌ها و مل مجاور فرماتروایی کرد و قدرت به مدتی طولانی در دست جانشینان او باقی ماند.^{۲۳}

در کتاب ششم نکاتی نیز در مورد امور نظامی ایران در اوایل عصر

سازمانی به این ترتیب نقل گردیده است: ایرانیان نه سپاهی اجیر مانند رمی‌ها دارند و نه پادگان‌های ثابت و دائمی با سپاهیانی تعليم دیده بافونون نظامی. به جای آن، بسیجی عمومی از همه مردان و گاه همچنین زنان به فرمان شاه صورت می‌گیرد.

در پایان جنگ، هر کس با گرفتن سهم خود از غنیمت به خانه‌اش بر می‌گردد. آنها از اسب و کمان خود مانند رمی‌ها فقط در جنگ استفاده نمی‌کنند، چون از کودکی با استفاده از آنها تربیت می‌گرددند. آنها زندگی خود را با شکار حیوانات سپری می‌کنند و هرگز ترکش خود را دور از دسترس خود نمی‌گذارند و از اسب خود بیاده نمی‌شوند. هر دو چه در جنگ و چه در شکار مورد استفاده دائم می‌باشند.^{۲۴}

خلاصه مندرجات کتاب هفتم نیز از این قرار است: اعدام اکثر درباریان الکساندر توسط ماکسیمینوس؛ افسای توطئه بر ضد ماکسیمینوس به رهبری ماکنوس به قصد تسليم ماکسیمینوس به ژرمنها؛ اعدام توطئه گران؛ توطئه تیراندازان اوسروئنه‌ای بر ضد ماکسیمینوس، قتل کوارتینوس، رهبر توطئه گران و سرکوب توطنده؛ حضور عده‌ای از باریان در سپاه ماکسیمینوس که برخی از آنها سربازان فراری و بعضی دیگر اسرای جنگی بودند که برده رمی‌ها شده بودند؛ تهاجم ماکسیمینوس به ژرمن‌ها و پیروزی بر آنها؛ تصرف اموال نرومندان رم، اموال عمومی و اموال اهلیان به معابد

۴ در کتاب پنجم ذکر شده است که لباس آتنوینوس شبیه لباس مادها بود